

Kopie

Afgeleverd aan: arbeidsrechtbank te Brussel

Vrij van griffierecht - art. 280,2° W.Reg.

Repertoriumnummer 2015 / 3861
Datum van uitspraak 12 november 2015
Rolnummer 2014/AB/924

Uitgifte

Uitgereikt aan
op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

zevende kamer

Arrest

COVER 01-00000309866-0001-0011-01-01-1

SOCIALE ZEKERHEIDSRICHT WERKNEMERS - bijdragen werkgevers
tegensprekelijk arrest
heropening van de debatten

RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID, KBO 0206.731.645, met zetel te 1060 BRUSSEL,
Victor Hortaplein 11, appellant, vertegenwoordigd door mr. DE KERPEL S. loco mr.
DERVEAUX Pieter, advocaat te 1930 ZAVENTEM, Parklaan 54,

tegen

LIU-JO BELGIUM NV, KBO 0883.413.147, met maatschappelijke zetel te 2060 ANTWERPEN,
Ijzerlaan 54-56, geïntimeerde, vertegenwoordigd door mr. VANDERMEERSCH S. loco mr.
BUYSENS Herman, advocaat te 2600 BERCHEM (ANTWERPEN), Fruithoflaan 124 bus 14

*

Na beraad, spreekt het arbeidshof te Brussel het hiernavolgend arrest uit:

Gelet op de stukken van rechtspleging, inzonderheid:

- het voor eensluidend verklaard afschrift van het bestreden vonnis, uitgesproken op
tegenspraak op 5 september 2014 door de Nederlandstalige arbeidsrechtbank
Brussel, 5e kamer (A.R. 8228/12),
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen ter griffie van dit hof op 8 oktober
2014,
- de neergelegde conclusies,
- de voorgelegde stukken.

*

De partijen hebben hun middelen en conclusies uiteengezet tijdens de openbare
terechtzing van 15 oktober 2015, waarna de debatten werden gesloten, de zaak in beraad
werd genomen en voor uitspraak werd gesteld op heden.

*

DE FEITEN EN DE RECHTSPLEGING.

1.

Bij gelegenheid van een controlebezoek door de sociale inspectie te Antwerpen werd vastgesteld dat de nv Liu Jo Belgium aan haar verkoopsters een budget ter beschikking stelde voor kledij. Zij dienden deze kledij verplicht te dragen tijdens het werk. Zij mochten de kledij buiten de werkuren dragen en ook behouden na het verkoopseizoen. Het ging voor de voltijdse werkneemsters om een budget van € 2.600 per seizoen (winterseizoen/zomerseizoen). Voor de deeltijdse verkoopsters werd dit budget herleid in functie van de graad van tewerkstelling.

Na overleg met de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid oordeelde de sociale inspectie dat deze ter beschikking gestelde kledij als een voordeel in natura diende beschouwd te worden, waarop sociale zekerheidsbijdragen verschuldigd waren. Bij de regularisatie werd wel de toepassing aanvaard van artikel 19 § 2, 19° van het Koninklijk Besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 betreffende de sociale zekerheid van de werknemers. Dit hield in dat slechts 70% van het voordeel in aanmerking diende genomen te worden.

2.

De nv Liu Jo Belgium betwistte de onderwerping. Zij oordeelde immers dat het om zuivere werkkledij ging, waarop geen bijdragen verschuldigd waren. Zij ging wel onder voorbehoud over tot betaling van de gevorderde bijdragen, maar vorderde bij dagvaarding van 13 juni 2012 voor de arbeidsrechtbank te Brussel de terugbetaling van de som van € 20.015,53, vermeerderd met de wettelijke intresten in sociale zaken aan 7%.

Bij vonnis van 5 september 2014 heeft de Nederlandstalige arbeidsrechtbank te Brussel de vordering in zijn principe gegrond verklaard. De arbeidsrechtbank volgde de stelling van de nv Liu Jo Belgium dat het om werkkledij ging, waarop geen bijdragen verschuldigd waren. De arbeidsrechtbank kende echter niet de gevorderde intresten toe aan 7% per jaar, maar enkel de wettelijke intresten aan de rentevoet in burgerlijke zaken.

3.

Bij verzoekschrift van 8 oktober 2014 heeft de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid beroep ingesteld tegen het vonnis van de arbeidsrechtbank.

De nv Liu Jo Belgium stelde incidenteel beroep in zoverre de arbeidsrechtbank slechts intresten toekende volgens de rentevoet in burgerlijke zaken.

DE ONTVANKELIJKHEID.

Het hoger beroep is regelmatig naar de vorm. Er wordt geen betekeningsakte voorgelegd van het vonnis, zodanig dat het beroep ook tijdig is. Het beroep is ontvankelijk.

Het incidenteel beroep is eveneens ontvankelijk.

BEOORDELING.

Het hoofdberoep.

1.
Volgens de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid kan het toegekende voordeel niet beschouwd worden als werkkledij, die overeenkomstig artikel 19 § 2, 5° van het Koninklijk Besluit van 28 november 1969 uitgesloten is het loonbegrip. Werkkledij kan alleen uit het loonbegrip worden gesloten, wanneer deze uitsluitend voor beroepsdoeleinden wordt aangewend. Indien de werkkledij ook mag gebruikt worden buiten de arbeidsuren, vervalt dit karakter. Het begrip werkkledij veronderstelt een speciale kledij, noodzakelijk voor de overeengekomen arbeid, zodanig dat gewone "stadskledij", die door klanten wordt aangekocht om in het dagelijks leven te worden gedragen, niet onder het begrip werkkledij kan vallen.

Het toegekende voordeel valt volgens de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid onder de toepassing van artikel 19 § 2, 19° van het Koninklijk Besluit, dat toepasselijk is op de prijsverminderingen die het personeel geniet bij de aankoop van de door de werkgever gefabriceerde of verkochte producten. Volgens deze bepaling kan in dat geval een prijsvermindering van 30% worden aanvaard, zonder dat deze vermindering onder het loonbegrip valt. Indien echter de prijsvermindering groter is dan 30% van het bedrag van de normale prijs, dan wordt het bedrag van de vermindering, dat 30% van de normale prijs overschrijdt, als loon beschouwd.

De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid heeft dan ook geregulariseerd ten belope van 70% van het door de werkgever toegekende voordeel.

2.
De nv Llu Jo Belgium wijst er in de eerste plaats op dat wanneer de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid oordeelt dat bedragen, die uit hoofde van terugbetaling van kosten eigen aan de werkgever werden betaald, in feite een loonkarakter hebben, hij daarvan de bewijslast draagt. Zij verwijst daarbij naar een cassatiearrest van 14 januari 2002, en wijst erop dat de volledige regularisatie betrekking heeft op een periode waarin artikel 14 § 4 van de wet van

27 juni 1969, waarbij de bewijslast ten laste van de werkgever gelegd wordt, nog geen toepassing vond.

Volgens de nv Liu Jo Belgium voegt de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid elementen toe aan de wettelijke bepalingen door te oordelen dat kledij, die ook als 'stadskledij' kan gedragen worden, nooit als werkkledij zou kunnen beschouwd worden. In casu betreft het kledij die door de werknemers verplicht diende gedragen te worden tijdens de tewerkstelling. De winkel die door haar wordt uitgebaat is een mono brand winkel van een luxemerk, waarbij de werkgever kan opleggen dat het personeel tijdens de werkuren enkel kledij draagt van dit merk, en verder ook steeds kledij draagt die in het betreffende seizoen te koop wordt aangeboden. Het maakt, aldus de nv Liu Jo, een essentieel onderdeel uit van de functies van de verkoopsters om het product als een soort permanente mannequin aan te prijzen, enerzijds om verwarring over het aanbod te vermijden ten aanzien van het cliënteel, maar ook om op die manier cliënteel aan te trekken en te interesseren voor het aanbod.

In ondergeschikte orde stelt de nv Liu Jo dat, indien het hof toch van oordeel zou zijn dat de terbeschikkingstelling van de kledij een voordeel in natura zou uitmaken, dit voordeel in geen enkel geval kan geraamd worden op 70% van het toegestane budget, zoals in feite gebeurt door toepassing te maken van artikel 19, §2, 19° van het Koninklijk Besluit van 28 november 1969. Het toegekende voordeel zou maximaal op 20% moeten begroot worden. De nv Liu Jo Belgium wijst er daarbij op dat deze kledij gedurende een volledig seizoen intensief gedragen wordt op de werkvloer, waardoor deze kledij, op het einde van het seizoen, bijna volledig zijn waarde verloren heeft.

3.

Overeenkomstig artikel 14, al. 1 van de wet van 27 juni 1969 op de maatschappelijke zekerheid der werknemers worden de bijdragen voor sociale zekerheid berekend op het loon van de werknemers. Overeenkomstig art. 14 § 2 van dezelfde wet wordt het begrip loon bepaald bij artikel 2 van de wet van 12 april 1965 betreffende de bescherming van het loon der werknemers. De Koning wordt echter, door dezelfde bepaling, gemachtigd het aldus bepaalde begrip te verruimen of te beperken en dit bij een in ministerraad overlegd besluit.

Overeenkomstig artikel 19 § 2, 5° van het Koninklijk Besluit van 28 november 1969, genomen ter uitvoering van de wet van 27 juni 1969, worden, in afwijking van artikel 2, eerste alinea van de wet van 2 april 1965, niet als loon aangemerkt de voordelen die toegekend worden in de vorm van arbeidsgereedschap of werkkleding.

4.

In zijn arresten van 14 januari 2002 (J.T.T., 14 januari 2002, 116 met concl. Proc. Gen. Leclercq) en 4 februari 2004 (www.Juridat.be) heeft het Hof van Cassatie beslist dat, wanneer betwist wordt dat bijdragen die betaald zijn aan de werknemer als terugbetaling van kosten die ten laste vallen van de werkgever het karakter van loon hebben, de instelling

die belast is met de inning van de bijdragen dient aan te tonen dat die bijdragen geen terugbetaling zijn van de kosten die de werkgever moet dragen. Zoals aangeduid wordt in de conclusies van procureur-generaal Leclercq dient echter de werkgever zijn medewerking te verlenen aan de bewijsvoering, dit in toepassing van artikel 870 van het Gerechtelijk Wetboek. Anderzijds dient uiteraard nagegaan te worden of de kosten die vergoed worden, kosten zijn die de werkgever verplicht was ten laste te nemen.

Ingevolge dit arrest is de wetgever tussengekomen door in artikel 14 § 4 van de wet van 27 juni 1969, een nieuwe bewijsregeling in te voeren, waarbij de bewijslast bij de werkgever gelegd wordt. Deze nieuwe bepaling, ingelast bij wet van 23 december 2009, vindt echter geen toepassing op huidige betwisting die een regularisatie betreft voor de periode van het vierde kwartaal 2007 tot en met het tweede kwartaal 2008.

5.

Samen met de eerste rechter is het hof van oordeel dat uit artikel 19 § 2, 5° van het Koninklijk Besluit van 28 november 1969 niet kan afgeleid worden dat 'stadskledij', of werkkledij die ook in het gewone leven kan gedragen worden, nooit onder de toepassing van artikel 19 § 2, 5° kan vallen. Wanneer deze kledij echter niet uitsluitend als werkkledij gebruikt wordt, maar ook buiten de werkuren, dan kan zij gedeeltelijk als een voordeel in natura beschouwd worden. In dat geval dient er een opsplitsing te gebeuren tussen het beroepsgebruik en het privaat gebruik.

Het hof maakt tot de zijne de beschouwingen van Prof. W. VAN EECKHOUTE ("Begrip loon in de bijdrageregeling van de sociale zekerheid voor werknemers, algemene beginselen", in R. JANVIER e.a. "Het loonbegrip" Die Keure, 2005, p. 116) (zeer selectief geciteerd door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid):

"De reglementering verduidelijkt niet wat moet worden verstaan onder arbeidsgereedschap en werkkledij. Aan deze begrippen dienen dan ook de gebruikelijke, maar tegelijk een actuele inhoud te worden gegeven. Waarom zouden bijvoorbeeld de bedrijfswagen van een handelsvertegenwoordiger, de mobiele telefoon of draagbare computer die een kaderlid ter beschikking krijgt, niet als arbeidsgereedschap kunnen worden beschouwd en de modieuze pakken voor een verkoper in een herenkledingzaak niet als werkkleding. In de mate dat die zaken worden gebruikt voor beroepsdoeleinden, worden zij dan ook uit het loonbegrip gesloten. In de mate dat men die gebruikt of kan gebruiken voor privé doeleinden verliezen zij de hoedanigheid van arbeidsgereedschap en werkkledij en blijven zij in het loonbegrip. In voorkomend geval zal men, zoals bij het gebruik van een bedrijfswagen voor privé doeleinden, een opsplitsing moeten maken".

6.

In casu is er geen betwisting over de precieze modaliteiten van de terbeschikkingstelling van de kledij. Uit de verklaring van de boekhouder van de nv Liu Jo (er werd geen verder onderzoek ingesteld door de sociale inspectie) blijkt dat de verkoopsters per halfjaar voor

een budget van € 2.600 kledij uit de winkel mochten kiezen. Zij moesten dit niet betalen. De werknemers waren verplicht de kledij te dragen tijdens het werk. Zij mochten de kledij houden, omdat deze na het dragen ervan, geen commerciële waarde meer had. Het budget van € 2.600 was de verkoopprijs in de winkel. De aankoopprijs bedroeg circa € 750.

Volgens de toelichtingen in besluiten konden de werkneemsters met dit budget gemiddeld twee broeken, vier tops/t-shirts/hemden en 1 jurk uitkiezen, hetzij zeven stuks. Dat met het budget van € 2.600 per maand slechts zeven stuks konden uitgekozen worden, hetzij € 371 per stuk (dus ook voor de T-shirts) lijkt het hof verwonderlijk. Het hof stelt echter vast dat de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, die de bewijslast draagt, daarover verder geen onderzoek heeft ingesteld. Er werden blijkbaar geen werkneemsters ondervraagd, en er werd ook aan de nv Liu Jo Belgium niet gevraagd bewijsstukken voor te leggen over de ter beschikking gestelde kledij, terwijl dit normaal toch ergens in de boekhouding moet verwerkt zijn. Het hof moet dan ook de verklaringen van de werkgever aannemen.

7.

Anders dan de eerste rechter is het hof wel van oordeel dat de ter beschikking gestelde kledij gedeeltelijk een voordeel in natura uitmaken. Daarvoor is niet vereist dat bewezen wordt dat zij deze kledij effectief gebruikten buiten de werkuren (Cass. 8.12.2014, S13.099/N3, Juridat). Het volstaat dat zij deze mochten gebruiken, wat door de werkgever toegegeven wordt, vermits deze kledij telkens na ieder seizoen mocht behouden worden. Het is overigens weinig waarschijnlijk dat de werkneemsters deze "chique" kledij, die ze zelf hadden mogen uitkiezen, niet zouden gedragen hebben in hun privéleven.

De vaststelling van de waarde van het privégebruik is uiteraard moeilijk en noodzakelijk enigszins arbitrair. Bij de vaststelling moet rekening gehouden worden met het feit dat het gaat om kledij die effectief reeds intensief gedragen is. Verder kan niet zonder meer uitgegaan worden van de verkoopwaarde van deze kledij in de winkel. Het gaat immers om een kledij die normaal een winkelverkoopster niet zal kopen, omdat dit haar budget te boven gaat.

Het hof raamt het voordeel in natura op 20% van het ter beschikking gestelde budget, zoals in ondergeschikte orde gesuggereerd door de nv Liu Jo Belgium.

8.

Ten onrechte heeft de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid toepassing gemaakt van artikel 19 § 2, 19° van het Koninklijk Besluit van 28 november 1969. Volgens deze bepalingen worden uitgesloten uit het loonbegrip, waarop sociale zekerheidsbijdragen moeten gevorderd, de vermindering, ten laste van de werkgever, van de normale prijs van de gefabriceerde of verkochte producten, of diensten geleverd door de werkgever, op voorwaarde dat de hoeveelheid van de aan elke werknemer verkochte producten of geleverde diensten het normale verbruik van het gezin van de werknemer niet overschrijdt. Is de prijsvermindering

groter dan 30 % van het bedrag van de normale prijs, dan wordt het bedrag van de vermindering die 30 % van de normale prijs overschrijdt, als loon beschouwd.

Deze bepaling betreft de hypothese waarbij de werknemers bepaalde goederen of diensten bij de werkgever aankopen. Deze hypothese is niet van toepassing, omdat er geen sprake is van verkoop van kledij, maar enkel van de terbeschikkingstelling van kledij, essentieel als arbeidskledij.

9.

Een heropening der debatten is noodzakelijk om de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid toe te laten een nieuwe afrekening van de bijdragen op te stellen.

Het incidenteel beroep.

10.

De eerste rechter veroordeelde de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid tot betaling van de intresten op de verschuldigde sommen volgens de wettelijke rentevoet in burgerlijke zaken. Hij gaat er daarbij van uit dat het gaat om een terugvordering van een onverschuldigde betaling. Volgens de nv Liu Jo Belgium heeft zij recht op de wettelijke rentevoet in sociale zaken gelijk aan 7%, zoals voorzien in artikel 2 § 3 van de wet van 5 mei 1865 betreffende de lening tegen interest, zoals aangevuld door artikel 42 van de programmawet van 8 juni 2008. Zij verwijst daarbij naar een cassatiearrest van 6 januari 2014.

De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid vraagt de bevestiging van het bestreden vonnis. Hij oordeelt, met verwijzing naar de voorbereidende werken, dat artikel 2 § 3 van de wet van 5 mei 1865, enkel betrekking heeft op de sociale zekerheidsbijdragen.

11.

Overeenkomstig artikel 2 § 1 van de wet van 5 mei 1865, zoals ingevoegd door artikel 42 van de programmawet van 8 juni 2008, wordt de wettelijke rentevoet in sociale zaken bepaald op 7%, zelfs indien de sociale bepalingen verwijzen naar de wettelijke intrestvoet in burgerlijke zaken.

Uit de totstandkoming van deze wetsbepaling en de toelichtingen in de voorbereidende werken blijkt duidelijk dat met "intrest in sociale zaken" bedoeld wordt de intrest verschuldigd op sociale zekerheidsbijdragen, bij analogie met de intrest in fiscale zaken, bedoeld in art. 2, § 2 (cfr. Arbeidshof Brussel, 28/10/2011, A.R. 2007/AB/49878).

In het verslag van de commissie van de Senaat bij het ontwerp van programmawet van 8 juni 2008 (Senaat 2007-2008, 4-738/5, 5-7) wordt in de uiteenzetting van de Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid gesteld:

"Tenslotte is men bij de in de programmawet van 2 december 2006 opgenomen wijzigingen volkomen uit het oog verloren dat de wettelijke rentevoet in sociale zaken moest worden

gedefinieerd. Hoewel die rentevoet steeds identiek is geweest aan de wettelijke rentevoet in fiscale zaken heeft de wetgever nagelaten dat te preciseren. Deze vergetelheid is geen goede zaak voor de RSZ, die geen zekerheid heeft over de rentevoet die hij moet toepassen, noch voor de werkgevers “.

12.

Wanneer de werkgever, om redenen die hem eigen zijn, een sociale zekerheidsschuld betaald die niet uitvoerbaar is, en daarna een vordering instelt tot terugbetaling van wat hij onverschuldigd betaald heeft, doet hij dit niet op basis van de wet van 27 juni 1969, die daarvoor geen basis biedt, maar op basis van de regels van het burgerlijk recht, en in het bijzonder op basis van artikel 1235 van het Burgerlijk Wetboek. Het gaat aldus niet om “burgerlijke” zaak en niet om een “sociale” zaak.

De analogie die de nv Liu Jo Belgium maakt met fiscale zaken kan niet gevolgd worden. Artikel 418 van het Wetboek op de Inkomstenbelastingen 1992 voorziet uitdrukkelijk in het toekennen van moratoriumintresten ten voordele van de belastingplichtige. Het daaropvolgende artikel 419 voorziet echter onmiddellijk in een aantal uitzonderingen. Zo worden bijvoorbeeld geen intresten toegekend indien te hoge voorafbetalingen gebeurden.

13.

Het hof merkt tenslotte nog op dat een letterlijke interpretatie van de het begrip “sociale zaken”, overigens tot gevolg zou hebben dat het hoge percentage van 7% zou moeten toegepast worden op iedere terugvordering van een sociale zekerheidsprestatie of op iedere vordering van de sociaal verzekerde tegen een sociale zekerheidsinstelling, wat zeker niet de bedoeling was van de wetgever. Een dergelijke toepassing zou overigens onmiddellijk de vraag oproepen van een mogelijke ongrondwettelijke ongelijke behandeling tussen de schuldenaars van een gewone sociale zekerheidsschuld en de schuldenaars van een burgerlijke schuld. De verantwoording die toelaat een hogere intrest toe te passen op een belasting of een sociale zekerheidsbijdrage, kan immers niet doorgetrokken worden tot de sociale zekerheidsrechten.

14.

Het incidenteel beroep is niet gegrond.

OM DEZE REDENEN HET ARBEIDSHOF

Gelet op de Wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken, in het bijzonder op het artikel 24,

Rechtsprekend op tegenspraak,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond. Opnieuw wijzend, verklaart de oorspronkelijke vordering van de nv Liu Jo Belgium tot terugbetaling van de betaalde sociale zekerheidsbijdragen slechts gedeeltelijk gegrond. Zegt voor recht dat slechts sociale zekerheidsbijdragen verschuldigd zijn op 20% van het budget dat door de nv Liu Jo Belgium voorzien werd voor de verkoopsters voor de aanschaf van werkkledij.

Verklaart het incidenteel beroep ontvankelijk doch ongegrond.

Heropent de debatten teneinde de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid toe te laten een nieuwe afrekening op te stellen.

Bepaalt de conclusietermijnen als volgt.

De Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van zijn conclusies, met de nieuwe afrekening, neerleggen uiterlijk op 15 januari 2016,
De nv Liu Jo Belgium zal zijn antwoordbesluiten moeten neerleggen uiterlijk op 15 februari 2016.

Stelt de zaak vast ter openbare zitting van **donderdag 21 april 2016 om 14u** voor een pleitduur van **20 min.**

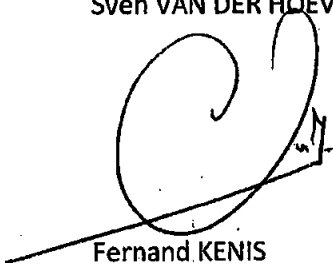
Houdt de beslissing omtrent de proceskosten aan.

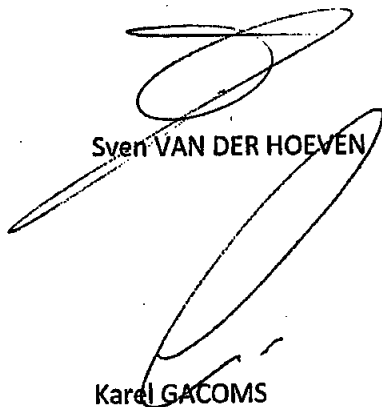
Aldus gewezen en ondertekend door de zevende kamer van het Arbeidshof te Brussel,
samengesteld uit:

Fernand KENIS,
Ivo VAN DAMME,
Karel GACOMS,
bijgestaan door :
Sven VAN DER HOEVEN,

raadsheer,
raadsheer in sociale zaken, werkgever,
raadsheer in sociale zaken, werknemer-arbejder,
griffier.

Fernand KENIS

Sven VAN DER HOEVEN

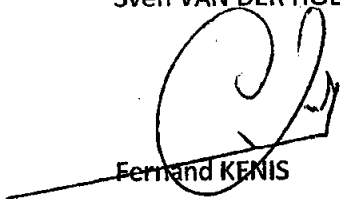
Ivo VAN DAMME

Karel GACOMS

en uitgesproken op de openbare terechtzitting van donderdag 12 november 2015 door:

Fernand KENIS, raadsheer,
bijgestaan door
Sven VAN DER HOEVEN, griffier.

Fernand KENIS

Sven VAN DER HOEVEN

